

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fisioterapia xeral I

Materia	Fisioterapia xeral I			
Código	P05G171V01204			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Rodríguez Fuentes, Gustavo			
Profesorado	Abalo Núñez, María del Rocío Rodríguez Fuentes, Gustavo Soto González, María Mercedes			
Correo-e	gfuentes@uvigo.es			
Web	http://http://gfuentes.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	<p>Esta materia é unha materia obrigatoria do 2º curso do Título de Grao de Fisioterapia (impártese no 1º cuadrimestre). Nela estúdase o uso terapéutico da masoterapia (tanto clásica como algunha das modalidades específicas), da termoterapia e da hidroterapia.</p> <p>Debido aos seus contidos, é importante ter coñecementos previos sobre anatomía, fisioloxía, biomecánica e anatomía palpatoria. Ademais, o seu encadre dentro da Titulación serve ao mesmo tempo para xerar no alumnado, xunto coas outras materias sobre coñecementos básicos xerais e específicos da Fisioterapia, unha base que facilite o desenvolvemento das materias chamadas no plan de estudos como "Fisioterapia en Especialidades Clínicas" e "Estadías Clínicas", en terceiro e cuarto cursos, e que impliquen a interrelación dos coñecementos de valoración e tratamento básicos e específicos empregados dentro do arsenal dun fisioterapeuta para tratar procesos patolóxicos concretos dentro de cada especialidade clínica: traumatoloxía, reumatoloxía, ortopedia, neuroloxía periférica, xenitourinario...</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	Comunicarse de xeito efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
C1	Coñecer os principios e teorías dos axentes físicos e as súas aplicacións en fisioterapia.
C7	Coñecer os trocos fisiolóxicos e estruturais que se poden producir como consecuencia da aplicación da fisioterapia.
C12	Coñecer e aplicar as bases teóricas e o desenvolvemento dos métodos e procedementos fisioterapéuticos.
C14	Comprender e aplicar os métodos e procedementos manuais e instrumentais de Valoración en Fisioterapia e Rehabilitación Física, así como a avaliación científica da súa utilidade e efectividade.
C15	Comprender os principios ergonómicos e antropométricos.
C16	Analizar, programar e aplicar o movemento como medida terapéutica, promovendo a participación do paciente/usuario no seu proceso.
C17	Coñecer, deseñar e aplicar as distintas modalidades e procedementos xerais de intervención en fisioterapia: Masoterapia, Electroterapia, Magnetoterapia, Hidroterapia, Balneoterapia, Climatoterapia, Talasoterapia, Termoterapia, Crioterapia, Vibroterapia, Fototerapia, Presoterapia, terapias derivadas doutros axentes físicos, así como aspectos fundamentais da Ergoterapia e outras terapias afíns ao ámbito de competencia da fisioterapia.
C18	Fomentar a participación do usuario e familia no seu proceso de recuperación.
C34	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
C36	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita a aplicar na clínica para la reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.

D7 Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

D8 Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade mais xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Definir e describir os principios básicos da masoterapia	B3		C1 C12 C17 C36	
Diferenciar e aplicar as manobras básicas da masoterapia clásica e de diferentes modalidades específicas	A2	B3	C7 C12 C14 C15 C16 C17 C18 C34 C36	D1 D7 D8
Deseñar e aplicar unha masaxe clásica e de diferentes modalidades específicas	A2	B3	C7 C12 C14 C15 C16 C17 C18 C34 C36	D1 D7 D8
Definir e describir os principios básicos da hidroterapia		B3	C1 C12 C17 C36	
Diferenciar as distintas técnicas de tratamento empregadas na hidroterapia e demostralas practicamente	A2	B3	C7 C12 C14 C15 C16 C17 C18 C34 C36	D1 D7 D8
Definir e describir os principios básicos da termoterapia		B3	C1 C12 C17 C36	
Diferenciar as distintas modalidades de termoterapia e demostralas practicamente	A2	B3	C7 C12 C14 C15 C16 C17 C18 C34 C36	D1 D7 D8

Contidos

Tema

T1. Masoterapia clásica.	T1.1. Introducción á masaxe (aproximación histórica e anatomía a ter en conta) T1.2. Principios xerais da masaxe clásica (manobras básicas e consideracións na aplicación da masaxe). T1.3. Efectos, indicacións, contraindicacións e precaucións.
T2. Modalidades específicas de masoterapia.	T2.1. Masaxe transversa profunda. T2.2. Drenaxe linfático manual. T2.3. Relaxación miofascial.

T3. Termoterapia.	T3.1. Introducción á termoterapia. T3.2. Termoterapia. T3.3. Crioterapia.
T4. Hidroterapia.	T4.1. Fundamentos da hidroterapia. T4.2. Técnicas de hidroterapia. T4.3. Balneoterapia, climatoterapia e talasoterapia.
P1. Masoterapia clásica.	P1.1. Manobras de masaxe clásica. P1.2. Masaxe clásica por rexións corporais.
P2. Modalidades específicas de masoterapia.	P2.1. Masaxe transversa profunda. P2.2. Drenaxe linfático manual. P2.3. Relaxación miofascial.
P3. Termoterapia.	P3.1. Termoterapia. P3.2. Crioterapia.
P4. Hidroterapia.	P4.1. Aplicación das técnicas hidroterápicas. P4.2. Aplicación das técnicas hidrocinéticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	28	56	84
Aprendizaxe colaborativa	2	0	2
Prácticas de laboratorio	40	60	100
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Simulación ou Role Playing	2	13	15
Simulación ou Role Playing	2	18	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Clases teórico-participativas onde se fomente a participación activa do alumnado (emprego de metodoloxías coma a técnica de quebracabezas, análise de vídeo educativo, estudo de casos...). Emprego de forma xenérica de medios audiovisuais. O alumnado recibirá ao longo do cuadrimestre as presentacións elaboradas polo profesorado que lle servirán de guía a través da plataforma de teledocencia MooVi ou da web do profesor coordinador da materia (http://gfuentes.webs.uvigo.es/).
Aprendizaxe colaborativa	Actividade empregando a metodoloxía de quebracabezas de Aronson.
Prácticas de laboratorio	Nas clases prácticas seguirase unha metodoloxía demostrativa cunha análise razoada de casos prácticos. O/A docente mostrará os diferentes métodos e técnicas de Fisioterapia, así como as súas aplicacións. A continuación o alumnado realizará por parellas a práctica entre eles, sendo corrixis polo profesor, ao tempo que intenta aclarar todas as dúbidas que poidan xurdir.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Realizarse en grupo grande e/ou sesión virtual síncrona e dirixirse á orientación no desenvolvemento da materia e a súa avaliación, así como a solventar posibles dúbidas.
Lección maxistral	A atención personalizada estará centrada na solución das dúbidas que poida ter o alumnado e a orientar os seus esforzos na materia.
Aprendizaxe colaborativa	Orientarse ao alumnado no desenvolvemento da actividade en grupo grande.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada estará centrada na solución das dúbidas que poida ter o alumnado e a clarexar a rúbrica de avaliación do exame práctico.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Exame de preguntas obxectivas	20 preguntas de resposta única (duración máxima de 25 minutos); tódalas preguntas terán o mesmo valor. Por outra parte, sinalar que as deixadas en branco non descontarán, pero si o farán as contestacións erradas tal e como se indica na seguinte fórmula: $\text{Cualificación} = [\text{acertos} - (\text{erros}/n^{\circ} \text{opcións}-1) / n^{\circ} \text{preguntas}] \cdot 10$	15	B3	C1 C7 C12 C17 C34 C36
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame teórico de 5 preguntas curtas (duración máxima de 60 minutos). Tódalas preguntas terán o mesmo valor. Quen non faga a actividade de quebracabezas ao inicio da materia, terá que facer unha pregunta máis no exame teórico sobre os contidos que se traten en dita actividade.	25	B3	C1 C7 C12 C17 C34 C36
Simulación ou Role Playing	Exame onde cada estudante contestará 2 preguntas (1 de hidroterapia, cun valor de 1,5 puntos, e 1 de masaxe transverso profundo, termoterapia ou crioterapia, cun valor de 1 punto). A pregunta a contestar será elixida ao azar polo propio estudantado dentro do conxunto de casos que se fixeron ao longo do curso nestes contidos. Este exame farase ao final do período de docencia que lle corresponda á materia (mes de decembro). Todas as preguntas valoraranse de 0 a 10 puntos.	25	A2 B3	C7 D1 C12 D7 C14 D8 C15 C16 C17 C18 C34 C36
Simulación ou Role Playing	Exame onde cada estudante contestará 2 preguntas (1 de masoterapia ou de relaxación miofascial, cun valor de 2,5 puntos, e 1 de drenaxe linfático manual, cun valor de 1 punto). A pregunta a contestar será elixida ao azar polo propio estudantado dentro do conxunto de casos que se fixeron ao longo do curso nestes contidos. Este exame farase na data oficial que lle corresponda á materia na convocatoria de xaneiro). Todas as preguntas valoraranse de 0 a 10 puntos.	35	A2 B3	C7 D1 C12 D7 C14 D8 C15 C16 C17 C18 C34 C36

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os/as estudantes que opten por **avaliación continuada** serán avaliados tal e como se describe arriba e coas porcentaxes indicadas:

- exame tipo test a mediados de outubro, sempre que os contidos se tivesen impartidos.
- exame de preguntas de desenvolvemento ao final do cuadrimestre (novembro-décembro), sempre que os contidos se tivesen impartidos.
- exame práctico 1, ao final do cuadrimestre (décembro). Para presentarse a este exame, o/a estudante tivo que presentarse, previamente, aos dous exames teóricos.
- exame práctico 2, na data oficial correspondente á materia (xaneiro).

Ao alumnado que non supere a materia, gardaráselle a parte superada para a convocatoria de segunda oportunidade do mesmo ano académico (parte superada significa ter un 5 de 10 ou máis en cada unha das partes que conforman a avaliación, o que supón, cando menos, ter 0,75 puntos no exame tipo test, 1,25 nos exames teórico e práctico de decembro, e 1,75 puntos no exame práctico de xaneiro).

No caso de que o/a alumno/a non aprobe cada unha das partes da materia, e aínda que a media dea unha cualificación de aprobado, suspenderá a materia e se lle porá no acta unha cualificación de 4,5.

Por outra banda, aqueles/as estudantes que decidan optar por unha **avaliación global**, esta inicialmente farase nas datas oficiais da materia (xaneiro) e constará de:- un exame teórico de preguntas de desenvolvemento de 8 preguntas curtas e unha duración máxima de 90 minutos. Neste exame, tódalas preguntas terán o mesmo valor (valoraranse de 0 a 10 puntos cada unha delas). O valor deste exame será dun 40% do total da cualificación da materia.- un exame práctico de 4 supostos realizado coas mesmas condicións que as descritas na avaliación continua e gardando o mesmo peso na cualificación global do exame práctico descrita nela. O valor deste exame será dun 60% do total da cualificación da materia.

Ao igual que no caso da avaliación continua, **para poder superar a materia o/a estudante terá que aprobar cada un destes exames** (obter un 5 de 10 ou máis en cada un deles, o que supón, cando menos, ter 2 puntos no exame teórico e 3 no exames práctico), **no caso de que non supere a materia**, gardaráselle a parte superada para a convocatoria de segunda oportunidade do mesmo ano académico, e, **no caso de que o/a alumno/a non aprobe cada unha das partes da materia**, e aínda que a media dea unha cualificación de aprobado, suspenderá a materia e se lle porá no acta unha cualificación de 4,5.

A Guía Docente segue o "Regulamento sobre a avaliación, a cualificación e acalidade da docencia e do proceso de

aprendizaxe do estudantado", aprobado no Claustro do 18 de abril de 2023, así como as adaptacións específicas para o Grao en Fisioterapia determinadas pola Xunta de Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albornoz Cabello M, Meroño Gallut J., **Procedimientos generales de Fisioterapia. Práctica basada en la evidencia.**, 1ª, Elsevier España, 2012

Seco Calvo J, dir., **Procedimientos Generales en Fisioterapia.**, 1ª, Médica Panamericana, 2021

Bibliografía Complementaria

Cameron MH., **Agentes físicos en rehabilitación: práctica basada en la evidencia.**, 5ª, Elsevier España, 2019

Ferrandez J.-C., **El Sistema linfático: historia, iconografía e implicaciones fisioterapéuticas.**, 1ª, Médica Panamericana, 2006

Güeita Rodríguez J, Alonso Fraile M., **Terapia acuática. Abordaje desde la Fisioterapia, la Terapia Ocupacional y la Logopedia.**, 2ª, Elsevier, 2020

Leduc A, Leduc O., **Drenaje Linfático. Teoría y Práctica.**, 1ª, Elsevier Masson, 2003

Pilat A., **Terapias miofasciales: inducción miofascial.**, 1ª, McGraw-Hill - Interamericana de España, 2003

Seco Calvo J, dir., **Métodos específicos de intervención en Fisioterapia. Sistema musculoesquelético I.**, 1ª, Médica Panamericana, 2016

Tomson D, Schuchhardt C., **Drenaje linfático. Teoría, técnicas básicas y aplicadas y fisioterapia descongostiva.**, 1ª, Ergón, 2018

Torres M, Salvat I., **Guía de masoterapia para fisioterapeutas.**, 1ª, Médica Panamericana, 2006

Wittlinger H, Wittlinger D, Wittlinger A, Wittlinger M., **Drenaje linfático según el Método del Dr. Vodder.**, 1ª, Médica Panamericana, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioterapia en especialidades clínicas II/P05G171V01309

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fisioterapia xeral II/P05G171V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Afeccións medicocirúrxicas/P05G171V01107

Anatomía humana: Anatomía humana/P05G171V01101

Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G171V01102

Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia/P05G171V01105

Valoración en fisioterapia/P05G171V01108

Outros comentarios

Dentro da plataforma de teledocencia, MooVi, nos datos persoais, ademais do enderezo-e, sería conveniente indicar un teléfono de contacto (onde se vos poida localizar rapidamente en caso de urxencia, normalmente o móbil) e subir unha fotografía (para facilitar ao profesor, sobre todo nas primeiras semanas, a identificación do alumnado).